

**ROGER
PERA**

Èxit

ON TOT COMENÇA

ÈXIT

INSPIRA
78

© 2020 Roger Pera Itxart

© 2020 Jordi Basté, Ismael Abadal, Marta Pera,
Pep Sala, Ricard Reguant i Joan Pera, pels textos respectius

© Júlia García Font, per la foto de portada

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B
08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Primera edició: març de 2020
ISBN: 978-84-18197-04-8
DL B 5564-2020
Imprès a Romanyà Valls, SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic,
ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà,
sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes,
sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Roger Pera

ÈXIT

On tot comença

Pròleg de Jordi Basté

Índex

Pròleg de Jordi Basté 9

Èxit 13

El final és on tot comença 19

Una mena de nen prodigi 29

Roger Sense Causa 43

Un tio amb sort 59

El rei de l'Havana 71

L'ingrés 87

Abraçar la malaltia 111

Epíleg. La capsa de Nadal 119

Cartes que portaré sempre amb mi 125

ISMAEL ABADAL 127

MARTA PERA 133

PEP SALA 137

RICARD REGUANT 139

JOAN PERA 141

Agraïments 143

Conec en Roger des de fa anys. Des que era un dels protagonistes de *Poblenou* a TV3. D'això fa més de vint anys. Bé, de fet, mai es coneix prou bé a ningú. Mai. D'aquí el patiment de molts pares i mares quan els fills eviten que exerceixis d'investigador privat. Ningú t'alliçona per ser pare, ni per ser fill, ni tan sols per ser persona. Les debilitats són múltiples. Els perills t'envolten. I, aquests anys, els tens tots al teu abast.

En Roger i jo, si fa o no fa, som d'una generació en què tot era dolent però volíem provar si ho era o no. Som fills del no-res. Nascuts encara en la dictadura però crescuts en la transició, vam voler saber per nosaltres sols, sense ajuts i sense xarxa, què era això de la democràcia.

I la democràcia era fer-ho tot sense que ens prohibissin res.

Conec en Roger, però conec també son germà Biel, que va ser becari al *Tu diràs* de RAC1 quan jo el presentava. En Biel era un bon paio que mai, mai, va fer bandera de ser fill de qui era fill, ni germà de qui era germà. En Joan, en canvi, sempre feia bandera dels fills.

Un dia que va venir a la ràdio vaig preguntar a en Joan com estaven els nanos, una pregunta retòrica a la recerca d'un senzill «bé». La resposta va ser un repàs individualitzat de tota la canalla Pera Itxart. I té sis fills. L'amor d'en Joan pels seus fills és imperial. Sempre ha estat així.

Quan ens vèiem, especialment li preguntava per en Roger, i més després del seu inici a la sèrie dels migdies a TV3.

En Roger sempre estava bé, em deia en Joan. Si no feia el doblatge de Matt Damon, era un musical que estava preparant o un petit paper en una *TV movie*, o un curt, o era a Madrid en una sèrie o doblant Tobey Maguire.

Un matí, mentre feia el programa, el 27 de gener de 2014, uns oients ens van enviar un correu en què explicaven el que havia passat dos dies abans al Teatre del Raval de Barcelona, on es representava el musical *Germans de sang*.

No hi va haver representació perquè en Roger Pera no s'hi va presentar. Va haver de sortir el director del musical a l'escenari i enfrontar-se al públic que omplia la sala barcelonina. En Ricard Reguant va prendre la paraula i el va excusar. Però va ser una excusa demolidora, de gran amic, de toc d'alerta. Aquell dilluns en Ricard va entrar a *El món a RAC1* en directe: «Està malalt. Ja ve de lluny. No podem culpar una persona malalta. Estava convençut que fer *Germans de sang* l'ajudaria a curar-se però hem fracassat. No podem tapar el que fa. Ningú més, ni ell mateix, no podem tapar-ho més. El que hem de fer és curar-lo».

Quines casualitats té la vida. A en Roger el vaig conèixer teatralment al costat d'en Sergi Zamora, d'en Joan Crosas, de l'Àngels Gonyalons i de la Gemma Brió quan van representar (oh, divina casualitat) *Germans de sang*, però l'any 1994, també dirigida per en Ricard Reguant.

Més de vint anys després, tot quadrava amb aquell musical. Em consta que aquella trucada d'en Reguant a RAC1 va ajudar molt en Roger. Molt. El dolorós cop de puny de l'amic que li diu: «Roger, prou. Som-hi».

Quan va acabar el programa no sabia com reaccionar. ¿Havia de trucar a en Joan, al pare, aquell home que un dissabte a la tarda de no sé quants anys enrere va fer que l'amic Xavier Bosch i jo no poguéssim suportar els atacs de riure que ens van agafar veient-lo amb en Paco Morán al Borràs fent *La extraña pareja*? L'home que ens va fer riure, sentir-lo plorar? No.

Trucava a algun dels germans d'en Roger? Tampoc. En Reguant explicava des de la justa distància entre la família i el company el que estava passant. En Roger era enmig del drama.

Al cap d'unes setmanes vaig parlar amb en Joan Pera, el pare que el va parir. «Se n'està sortint. A poc a poc. Ho farà. És valent».

Un dia en Roger em va trucar. Em volia veure i explicar-me com estava. Vam quedar al migdia en una cafeteria a tocar de la ràdio. El vaig veure com feia anys que el coneixia: atabalat, emocionat, apassionat... Però en això m'assemblo a

en Roger. Tenia ganes de fer coses. Em va explicar que havia fet el doblatge de l'Eddie Redmayne al *biopic* de l'Stephen Hawking a *The Theory of Everything*, que estava preparant una obra musical i que s'estava curant.

Recordo haver-li dit: «Hòstia, Roger, para, para». En Roger xerra com si fes un doblatge, amb aquella veu deliciosa, fastigosament perfecta, que, a més, fa vibrar quan toca i la fa aflautar quan li rota.

—Estàs bé? Estàs net? —li vaig preguntar.

—Mai saps quan estàs bé i si pots recaure, però estic orgullós de mi mateix. Mai ho havia estat tant.

I a partir d'aquí em va explicar la seva vida com si fos una autobiografia parlada, recitada de memòria. Em va dir que estava escrivint molt. Sobre la seva vida, la seva misèria, i em va dir que la volia explicar per si a algú li podia servir d'ajut. Era una gran idea. Fer teràpia escrivint sobre el que a un mateix li passa en temps real. Així ho ha fet en Roger Pera. Allò que em va explicar fa uns mesos en una cafeteria de Barcelona, que enllaçava amb el que havia passat al Teatre del Raval mesos abans, era la seva teràpia.

—A poc a poc, Roger. No tinguis pressa. És llarg però ves escrivint. T'ajudarà —li vaig dir.

I, com tot a la vida, ha necessitat el seu temps. Per molt dolorós que sigui, que em consta que ho és... i molt. Aquí escriu la seva història en Roger. La d'un intent de superació. Salta, Roger, salta.

JORDI BASTÉ

El final és on tot comença

El dissabte 25 de gener de 2014 hi havia programada funció de *Germans de sang*. A les 18.00 h. Es va anul·lar.

No era per culpa de l'augment de l'IVA que està ofegant el nostre sector, ni tampoc per cap altre problema relacionat amb el teatre. Els actors no havien pas decidit fer vaga. No havia sorgit cap inconvenient tècnic impossible de solucionar i, tot i que potser n'estava temptat, el banc no havia embargat el vestuari de la companyia. No. Res de tot això. Aquella funció es va anul·lar perquè jo, que representava el protagonista, no m'hi vaig presentar.

M'agradaria treure'm una bona excusa de la màniga. Posar cara de nen entremaliat, començar amb el clàssic: «No us ho creureu, però...», i tot seguit afegir alguna cosa fantàstica:

—M'ha trucat en Bruce Springsteen. Iestic a l'altra banda de l'Atlàntic rodant un videoclip.

—He descobert que vull ser una dona. I he passat la tarda operant-me els pits.

—M'ha trucat l'ET, que s'havia perdut. I he agafat una bicicleta per tornar-lo a casa.

Però no. Res de tot això era veritat. És clar que no. La veritat era una altra. Més trista i més refotudament depriment.

Era a casa.

Estava tancat.

Estava sol.

I què hi feia?

Ben poca cosa, i molt trista. M'estava assegut al sofà davant de la tele. Canviava de canal de manera compulsiva: pel·lis porno, programes escombraria, qualsevol cosa. De tant en tant, mirava el rellotge i em deia: «Deu minuts més». Però passaven aquells deu minuts i no m'aixecava. Al contrari, em feia una ratlla de cocaïna sobre la caràtula d'un CD i l'esnifava.

Deu minuts més.

I una altra ratlla.

I deu minuts.

I ratlla.

Cada vegada més espantat, més encongit, més paranoic. Ionqui perdut.

No puc dir que aquesta fos una situació nova, perquè feia anys que estava enganxat a la cocaïna. I no aconseguia desenganxar-me'n.

Primer ho havia negat, no acceptava que tingués un problema. Després havia fet cas als consells de la gent que m'estimava, i havia estat tot un any ingressat en un centre de desintoxicació. Aquesta experiència m'havia permès refer-me, i durant un temps semblava que ho havia aconseguit.

Però és fàcil recaure en la cocaïna si no fas les coses com les has de fer. I si no neteges tot el que has de netejar dins teu. I després d'estar un any sense consumir-ne, vaig tornar-hi. Havia re-caigut.

I necessitava demostrar a la gent que m'envoltava —a qui m'estimava, i a qui no— que no era un drogoaddicte, sinó un actor.

Un bon actor.

I per demostrar-ho, vaig voler recuperar el meu primer èxit, que aleshores complia vint anys: l'obra amb què m'havia convertit en l'actor que sempre havia somiat que seria, *Germans de sang*.

Això sí, ho tenia tot en contra. Cap gran productora va apostar per aquell projecte, perquè els empresaris tenen el costum de malfiar-se dels actors rehabilitats. No puc culpar-los, però tampoc puc agrair-los res. (He de dir, però, que en aquest país estem molt lluny encara d'altres països, com per exemple els Estats Units, on un empresari, davant de dos currículums més o menys iguals, és capaç de contractar la persona rehabilitada abans que l'altra, que no ha hagut de passar per aquest esforç sobrenatural. El fet que una persona s'hagi rehabilitat diu molt d'ella mateixa. Una addicció és una de les pedres més grosses que la vida et pot posar enmig del camí.) A qui sí que haig d'estar agraït és al Ricard Reguant. En un gest de màxima generositat que demostra de quina pasta està fet —la més noble—, aquest director va acceptar sumar-se al projecte i, quan vam comprovar que no tindríem cap suport, se'l va carregar, juntament amb mi, sobre les espatlles.

Un muntatge teatral pesa molt per a només dues espatlles, però hi vam esmerçar tots els esforços. Totes les forces. I no vam defallir. Vam negociar els drets d'autor, que feia anys que havien caducat, vam convèncer la companyia d'actors, vam buscar un teatre i vam negociar les condicions, vam atendre la premsa i vam estar al cas de la campanya de publicitat... I, esclar, vam assajar, assajar i assajar.

Tot havia de sortir perfecte. Durant tres mesos vam treballar sota molta pressió, i jo sentia una desesperada necessitat que l'obra fos un èxit. Si no funcionava, em quedaria sense un puto duro. Totalment arruïnat.

M'ho jugava a tot o res, aquesta era la sensació. I quan va arribar el moment de l'estrena només tenia una opció: pujar a l'escenari, actuar a fons i creuar els dits perquè tot sortís bé.

I és el que vaig fer. El dia de l'estrena vaig pujar a l'escenari i vaig actuar com mai. En acabat, hi va haver un segon de silenci, un segon en què s'havia de decidir tot. Com a les pel·lícules.

Vaig creuar els dits mentalment...

I tothom va començar a aplaudir.

Cada vegada més fort.

I es van anar posant drets. Primer les files del davant, després les tres següents, i la fila sis, set i vuit. I tot el teatre.

Tenia el teatre als meus peus. I fins i tot el món.

Èxit rotund.

Me n'havia sortit.

Aquest hauria d'haver estat un moment de felicitat rotunda, i tant, però no ho va ser. D'entre les moltes entrevistes

que em van fer aquells dies, recordo el matí que vaig anar al programa del Jordi Basté a RAC1. Després de parlar de l'obra, em va mirar somrient, i amb aquell to seu, més de bona persona que de presentador professional, em va dir:

—Se't veu molt bé, Roger.

—Sí —vaig contestar—, estic bé.

Però no era veritat.

Vaig tenir ganes de contestar amb total sinceritat: «Jordi, no estic tan bé», i després buidar-me.

Li hauria explicat que, com ell i tota la professió sabia perfectament, tenia problemes amb la cocaïna, i havia fet un tractament per desenganxar-me. I en aparença sí que havia funcionat, aquell tractament, però només en aparença. En realitat (i això que diré ara és la clau) no l'havia fet per recuperar-me a mi mateix —al Roger—, sinó per recuperar coses: el perdó dels pares i els germans, la confiança dels amics, l'admiració de la professió, del públic... Volia, necessitava que tothom em tornés a aplaudir.

—Molt bé, Roger!

I ho vaig aconseguir: els aplaudiments i l'èxit. Però un cop aconseguit, necessitava un altre tipus d'èxit.

L'èxit.

La sortida.

La cocaïna.

I un vespre va passar.

El 24 de gener de 2014 vaig sortir a prendre alguna cosa. Després de l'estrena de *Germanys de sang*, les coses anaven

bé. Més que bé, molt bé. Em tornava a sentir un tio estimat, bon actor, i la gent havia recuperat la confiança en mi. Em sentia confiat, fort.

Estava animat, tenia ganes de riure, de ballar. I vaig demanar una copa. I em sentia molt millor. Reia i ballava. I no volia que la festa acabés mai.

I vaig deixar de tocar de peus a terra. Tenia la sensació que, si em llançava per una finestra, se'm desplegarien unes ales. Seria capaç de volar. Podia fer el que volgués. Qualsevol cosa. I, per què no?, també esnifar-me una ratlla.

I aquella nit, en algun moment, ho vaig fer. Vaig buscar algun camell. No és difícil. La droga és per tot arreu. I senyors, senyores... no ens enganyem: hi ha més droga per sobre la Diagonal que per sota.

—Un gramet —li vaig demanar.

I ja està.

Ja no vaig saber parar.

Dues coses sobre l'addicció.

La primera és que amb la droga no s'hi juga. No pots. No pots apostar ni una mica per ella. Perquè sempre perds. Sempre et guanya. Sempre. I és capaç, la molt puta, de prendre-t'ho tot sense donar-te res a canvi.

I l'altra.

L'addicció és la malaltia de l'autoengany. Primer dius que pillaràs un gramet i a les tres de la nit ja seràs a casa. I sí, fins a les tres t'ho passes de puta mare. Però a les tres no tornes a casa. Què fas? Tornes a trucar al teu camell. I no pilles només un gramet, sinó un parell. I aleshores ja és massa tard. Són les sis del matí i tornes a casa. Però acabes

tancat en una habitació. I et tornes paranoic. No surts per a res. Només veus la televisió.

Porno, idioteses.

Ionqui perdut.

I es fa de dia.

I estàs atrapat en un bucle.

I no pots sortir.

Això és el que em va passar aquell 25 de gener de 2014. A les onze del matí em van trucar des de casa. El meu pare o la meva mare. No ho sé perquè no vaig despenjar el telèfon. En comptes de fer-ho, em fotia una ratlla.

I després una altra.

I una altra.

I com que no pots suportar més aquella immensa culpabilitat i aquella estratosfèrica sensació de fracàs personal, hi tornes.

L'alarma no només es va disparar a casa, sinó també al teatre. A les tres de la tarda va córrer la veu que el Roger no hi era, i tampoc no contestava al telèfon. Ni la família ni cap dels seus amics sabia on coi s'havia fotut... I en tres hores començava la funció. Què podien fer? A la desesperada, el Ricard va decidir venir a buscar-me.

Va trucar a la porta del meu pis. Jo el vaig sentir. Em va demanar, si us plau, que l'obris. Em va recordar tot el que ens hi jugàvem. Tot el que havia fet per mi. Em va suplicar que reaccionés.

Però jo no vaig obrir. Vaig esperar que marxés i aleshores, amb la poca cocaïna que em quedava, vaig agafar un taxi i vaig fotre el camp.

—A Granollers —vaig dir.

Per què Granollers? Perquè era on vivia el meu camell. Li vaig demanar que em donés allotjament durant dos dies, i aquell xaval no va trobar cap raó per negar-me aquell favor. Em va deixar un llit, i em va cobrar seixanta euros per gram. Un bon negoci per a ell, suposo.

Mentre era en aquella casa, el telèfon no va parar de sonar. Vaig tardar molts dies a reunir el valor suficient per escoltar els missatges que em van deixar al contestador. Aleshores, en un d'aquells moments que voldria no haver viscut, vaig sentir les veus de les persones a qui m'estimava. El meu pare només plorava, la meva mare cridava, desesperada, i els membres de la companyia, un per un, em demanaven que tornés:

«Si us plau, Roger, torna.»

«Si us plau, Roger, torna.»

«Si us plau, Roger, torna.»

Aquelles veus demolidores, però, no les vaig escoltar aleshores. Durant dos dies sencers vaig estar en un pis decrepit i sòrdid d'una ciutat que no era la meva. I no era pas el millor lloc per estar-s'hi. No sé quina idea teniu de la casa d'un camell, però traieu-vos del cap imatges de luxe i, molt menys, de luxúria. La d'aquell camell era d'allò més trista. Un apartament minúscul, sense cap mena de decoració a les parets, primes com un paper, i allà s'hi barrejaven els clients del camell amb els de la seva xicota, una prostituta. Ratlles i gemecs. I per acompanyar aquesta banda sonora que segurament sonarà a l'infern, els plors d'una nena de ni cinc anys, la filla, a qui feien callar a bufetades.

I què feia jo? Estava ajagut al llit, amb un gram de cocaï-

na a la tauleta de nit. Gairebé abraçant-la. Allò era l'única cosa que m'importava en aquell moment. La cocaïna.

Estava atrapat.

En un infern.

Que va durar dos dies, fins que no vaig poder més. Va arribar un moment en què vaig saber que havia de tornar. No era un raonament, alguna cosa racional, sinó una sensació física. Una intuïció. Un elemental sentit de la vida. Havia de sortir d'allà. Tot el que estava passant no era propi del Roger, no s'acostava ni de lluny als meus valors ni a la mena de vida que jo volia per a mi. Havia de tornar a casa.

I en el meu cap ressonaven les paraules d'aquell *Calígula* que jo havia interpretat per a Televisió Espanyola.

«Vivir es lo contrario de amar.»

Com un martell.

«Vivir es lo contrario de amar.»

O una advertència.

«Vivir es lo contrario de amar.»

Un mantra.

Rebentat de tristesa, vaig agafar un altre taxi fins a Mataró, a casa dels meus pares. Eren les dues de la matinada, però em va rebre tota la família, reunida per esperar la pitjor notícia. Un pare, una mare i cinc germans, tots amb una barreja totalment legítima d'angoixa, tristesa i, qui ho sap?, potser fàstic. No em sentia ni remotament capaç de parlar-hi en aquelles circumstàncies, així que només els vaig demanar que em deixessin descansar.

—Després en parlarem a fons, de tot el que ha passat —els vaig prometre.

I per una vegada, vaig sentir que era veritat.

Els pares em van deixar quedar a casa. Em vaig dutxar, em vaig posar el pijama i vaig anar al llit.

Sempre m'adormo amb la ràdio de fons, i aquella nit no va ser una excepció. Quan vaig encendre l'aparell, la veu del presentador del butlletí de Catalunya Ràdio deia:

«L'actor Philip Seymour Hoffman ha mort de sobredosi.»

No soc de creure en senyals ni res per l'estil, però des d'aleshores hi he pensat molt, en aquella coincidència. Podia entendre perfectament per on havia passat el Philip Seymour Hoffman, i per què s'injectava aquella merda que el va matar. I al mateix temps, sabia que hauria estat tan fàcil que jo acabés igual que ell.

Mort en un mal viatge.

Vaig tardar cinc dies a recuperar-me, però finalment ho vaig fer. Vaig reunir el valor que em quedava, em vaig asseure davant dels meus pares i els vaig mirar als ulls. Els meus estaven negats de llàgrimes.

—No vull que em torni a passar això mai més —els vaig dir.

I ens vam abraçar.

Calígula (*Estudio 1* de Televisió Espanyola), el paper més difícil que he fet i faré mai, però també un dels més bonics. Tenia vint-i-nou anys. A la foto, amb Assumpta Serna.

Morir-se a escena amb una orquestra tocant el *Rèquiem* és un regal del cel, i treballar amb Lluís Soler o Pepe Sacristán, també (*Amadeus*, 2000). (FOTO: FOCUS)